

BÁCSKAI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 12 kor. — fill.
Fél évre . . . 6 kor. — fill.
Negyed évre . . . 3 kor. — fill.

Könyv ár 8 fill.
Hétfői szám 4 fill.

Megjelen minden hétfőn délben, szerdán, pénteken és vasárnap reggel.

Felolvasó szerkesztő:

Dr. CSILLAG KÁROLY.

Szerkesztőség:
Dr. Csillag Károly ügyvédi irodája, Barátok tere Manojlovics-ház
Telefon szám 119.

Kiadóhivatal:
Keszthely-utca, Vojnich-palotában
Telefon szám 42.
Nyitlatter soronként 40 fillér.

A bank-kormányzó.

Élettapasztalat és emberismeret kezel fog a bizonyításban, hogy a pénz kormányoz bennünket: gyarló embereket. Az ügyvezetett „közélet“ önzetlen bajnokainak képmutatásától ugyan kitellik, hogy örökkösen a közérdeket emlegetik, ha a maguk cselekedeteivel czifrálnak a nyilvánosság előtt, de, hogy ezek az urak másokról ezt az önzetlenséget feltételeznék: arról komolyan szó sem eshetik. Mások cselekvéséi mögött nem szűnünk meg kutatni, hol is van hát az a tilkos molor: a pénz, mely az embersajkát hajtja és ide-oda terelgeti. Ennek az erőnek a kutatása a mások dolgaiban egy burkolt vallo-mása a gyöngye emberi léleknek: nagy a te hatalmad óh pénz, mindeneket te igazgatsz, a jó uton is gurulsz, a rosszon is, csak hogy míg a jó uton nehezen ér utól az ember, a rossz uton — ha nyakát nem szegik — könnyebben. Azért tülekednek utánad annyian a rossz uton, mert az emberek szeretik a könnyebb hasznót, még akkor is, ha — veszedelmesebb.

Ilyes és ehhez hasonló üres filozo-

fémák ötlenek az ember eszébe, míg arról töpreng az ember, hogy a pénz kormányoz bennünket. De rögtön megkomolyodunk, amint tisztelettel gondolunk arra a kiváló férfura, aki, mint az osztrák-magyar bank legelső embere: a pénz kormányzója. A közzgazdaságnak e tudósa, volt osztrák pénzügyminiszter, egyike a legkülönb osztrák államférfiaknak, ma itt van közöttünk. Melegen és szívesen üdvözöljük Bilinski kormányzó urat, kinek egyénisége közzgazdaságunkra nagy jelentőségű.

Ó az, ki a jegybank utján a magyar gazdasági élet minden rétegeire szétáradó befolyást gyakorol. Az osztrák-magyar banknak közel félmilliárdja czirkulál országunkban és ennek a pénznek az lenne a hivatása, hogy megszámlálhatlan sok ezezen *midenüvé* eljusson, ahol a *productiv* munka, a gazdasági gyarapodás reális feltételei az egyéni és nemzeti erő fokozására hasznosíthatják.

Nem tartjuk helyénvalónak, hogy a bank-kormányzó látogatásának ötletéből a bankkérdésről politizáljunk.

Inkább arról elmélkedjünk, hogy az a pénz, mely most még a közös bank sajtóiból kerül hozzánk, minő gazdasági munkának a segítő anyaga, élesztő és fejlesztő szerve.

Aligha csalódunk abban a feltevésünkben, hogy a kormányzó ur is különösebben ez iránt fog nálunk érdeklődni. Abban a bonyolult folyamatban, mely a pénzt keresztülhajtja a gazdasági élet érhálózatán, két lehetőségre kell rávilágítanunk. Az egyik — az egyénre és az egyének közösségére: a nemzetre — kedvező esetben ez a folyamat, ha mindjárt idők mulásával is, nyomot hagy a mezőgazdaságban, ott, ahol látjuk miként válnak termővé kietlen területek, vagy miként hasad föl több és több gazdagság és keletkezik több és több gazdálkodó, az erősebben, jobban megmunkált földön. De ez a folyamat nyomot hagy a mondottam kedvező esetben az iparban is és ott meglátjuk, miként tágulnak a műhelyek az egyéni, a kisebb ipar színterei és miként sorakoznak mind tömörebben a gyárkérmények: a modern haladásnak eme mértföldmutatói.

Tanítónőképzőkön önképző köre.

— A »Bácskai Hírlap« eredeti tárczája. —

Az a pezsgő szellemi élet, mely a helybeli tanítónőképző intézetben most tapasztalható, önként irányítja a tanúgy iránt érdeklődők figyelmét a szabadkai eme dédelgetett anyagára felé!

Nem a mindennapi munkáról szólók, a melyért kenyeret fognak kapni jövőben a növendékek, hanem arról a lelki szórakozásról, melylyel a szabad időt is a lélek nemesítésére s az önképzésre használják föl úgy, hogy az a testi egészség rovására ne essék. A mód, a melylyel a vezetés s annak élén Balajthy Ilona közszereletben álló igazgatónő e célt elérte az, hogy a növendékek szellemi nevelése párhuzamban halad azok testi nevelésével, mert a modern kívánsálmaknak teljesen megfelelő befásított s így állandóan jó levegőt nyújtó kert áll a fiatal leányok rendelkezésére s ezen kívül még télen a jégpálya, nyáron pedig a lawa-tennis és a já-

téktér adnak kellemes alkalmat a szükséges testmozgásra.

Vajjon a mi profán pillantásainktól elzárt várban milyen ez a szellemi szórakozás?

Egy kis egér a következőket sugta meg nekem:

Az intézet derék igazgatónője Balajthy Ilona unió a folyó évben önképző kört létesített a növendékek kebelében és részükre olvasó termet rendezett be, a hol könyvtár, továbbá szépirodalmi és napi lapok állnak rendelkezésükre.

Az önképző kör elnöke az intézet egyik legképzettebb tanárnője, Eitner Milla unió, ki a legnagyobb lelkiismeretességgel ügyel arra, hogy a kör céljának megfelelően működjék.

A cél a nemzeti szellem és a jó izlés fejlesztése, a növendékek irodalmi ismereteinek gyarapítása, az irodalmi remekművek iránti érdeklődés felkeltése, a tanítónőnél megkívántató előadói ügyesség és biztos társadalmi fellépés elsajátítása, a társas szellem

ápolása, a munka megkedvelése s egymás tehetségének kölcsönös megbecsülése.

Az önképző kör működése irodalmi és zenei művek bemutatásában nyilvánul és pedig készítenek a növendékek tudományos és szépirodalmi szabaddolgozatokat; fejtegetik a magyar remekírókat aethetikailag és tartalmilag; bemutatnak nevezetesebb paedagogiai munkákat, méltaltják azokat s kapcsolatosan paedagogiai kérdéseket tárgyalnak; fordítanak vagy szabadon átdolgoznak jelesebb idegen nyelvű műveket; értéközéseket, elbeszéléseket, utleírásokat készítenek prózában vagy versben; zongorán, hegedűn és cimbalmon jeles zeneirők műveit adják elő; ezenkívül önmaguk bírálják és értékelik egymás munkáit, végül pályázatokat hirdetnek s ünnepélyeket rendeznek.

A májusi ülés műsora a következő volt:

1. „Qui vive“ Ganz Vilmostól, zongorán előadta Horvátovics Rózsika.
2. Hazafias költemény. Pályamű. Nyertes Misko czy Ilonka.

Szivarka

hüvelyek

„Nil“

(Krokodillal)

A dohányzóknak igazi élvezet csak a legjobbnak elismert valódi egyiptomi szivarka hüvely „Nil“ (krokodillal) nyújt, mely az élvezet alatt sem fekete, sem zsíros nem lesz és ki nem alszik.

Övakodjunk értéktelen utánzatoktól

Egyedüli elárutató raktár

Vig Zsigm. Sándor

könyv és papírkerekedőnél Szabadka.

Egyedüli készítő: ELSTER FRÈRES, LEOPÓLE.

Ime: ez az egyik lehetőség.

A másik, az már szomorú. Ebben az esetben a pénz keringésének folyamata nem szolgálja eléggé a termelést. Vagy megtorlódik *kevés helyen* s mint tőke, egyéni munka nélkül hajt jövedelmet. Vagy a produktív felhasználás elől felszívja az életigények tulsága, vagy hiányos a vállalkozó intellektus, mely termékeny munkára serkentene.

Oka ennek többnyire a maradiság, a keményfejtű egyoldalúság, mely minden új eszmében, minden új rendjében a dolgoknak, új sikerében a kulturfejlődésnek, a maga megkövesült igazságainak ellenségét látja és: ellenszegül, vagy csak közömbös, ahelyett, hogy a haladásnak eszközeivel a pénz tisztességes, de azért gazdaságos forgásának útjait egyengetné.

Vajon a bank-kormányzó, a tudós közgazdász szeme, melyikét e két eszetenek látja meg nálunk?

L. M.

Bilinszky bankkormányzó Szabadkán.

Bilinszky Leon lovag volt osztrák pénzügyminiszter, az osztrák magyar bank fő-kormányzója tegnap esti gyorsvonattal Szabadkára érkezett.

Az indóház perronján már jóval a vonat megérkezése előtt egybegyűltek a városi törvényhatóság, a helybeli pénzügyintézetek képviselői, a kereskedelmi egyesület, a gazdasági és az ipartestületnek számos tagja.

Mikor a gyorsvonat berobogott, az illusztris vendég elé mentek *Prokisch Ferencz* és *Gugánovits Máté* az osztrák-magyar bank helybeli fiókjának két főtisztviselője.

Vele jött rohonczi *Pranger József* az osztrák magyar bank vezértitkára.

3. Az olvasmány tárgyalásának fontossága a népiskolában. Irta Ehrlich Gizella, gyakorlatilag hemutatta Lukács Juliska.

4. „Hervadás“ Abrányi Emiltől. Szavaltá Piller Ilonka.

5. „Első írói kísérletem“ humoreszk. Irta és felolvasta Wiener Bella.

6. „Madár vigan dalolva“. Kettősben énekeltek Deogárió Kornél és Ribiczey Aranka.

7. Értekezés a fiatal leányok olvasmányáról. Tartotta Morvay Margit.

8. „A kis savoyard fiú“ Abrányi Emiltől. Szavaltá Stark Juliska.

9. Mátyás király. Jellemrajz. Irta és felolvasta Friebeisz Margit.

10. Chopin keringő (eszdur). Zongorán előadta Spitz Mariska.

Eddig a kis egér elbeszélése! — A logikus gondolkodás eredménye pedig az, hogy az ily szórakozás valóban lelket emelő és nemcsináló s a legalkalmasabb mód arra, hogy olyan nőket neveljenek a társadalomnak és hazának, a kikre nyugodtan lehet majd bízni a jövő generáció sorsát! Várva várjuk az alkalmat, hogy a bizonyára nyilvános záró ülésen a tanügy és nőnevelés minden lelkes barátja közvetlenül győződjék meg erről!

Turido.

A fő-kormányzót mikor a peronra lépett az egybegyűltek harsányan megéljenzették majd elébe lépett *Dr. Gyorgyevich Szrodajo* h. polgármester és a város nevében üdvözölte a vendéget, magyar nyelven kezdte, és némelül folytatta és evvel fejezte be, hogy: „Isten hozta körünkbe.“

A bankkormányzó némelül válaszolt. Meghatottan mondott köszönetet a szives fogadtatásért, előbb azonban engedelmet kért, hogy némelül beszélhessen, de hiszi, hogy nemsokára magyarul is megfog tanulni.

Bejárja Magyarország azon városait, hol a banknak fiókja van, hogy tanulmányozza, hol mire van szükség, hogy a kereskedelmet és ipart minél magasabb polcra emelhesse. Ezért jött Szabadkára is, hiszi, hogy bő tapasztalatokkal fog innen távozni.

Beszédét hosszasan megéljenzették.

Hosszu kocsisorban indult meg a menet a „Bárány szálloda“-ba, ahol a fő-kormányzó a tisztelgő küldöttségeket fogadta a következő sorrendben: 1. Az osztrák-magyar bank szabadkai fiókjának bíráló testülete Varga Károly vezetése alatt. 2. A helybeli pénzügyintézetek együttes küldöttsége kiknek nevében Varga Agoston igazgató üdvözölte a bankkormányzót. 3. A gazdasági Regényi Lajos vezetése alatt. 4. A kereskedelmi egyesület tagjait Hartmann Rafael elnök vezette. 5. Az ipartestület küldöttségének szónoka Reiser Lajos dr. volt.

A tisztelgések után az illusztris vendégek látogatást tettek a „Nemzeti Kasinó“-ban, ahol Farkas Szigmond elnök fogadta őket, a kereskedelmi egyesületben, hol Gyelmis Gerő üdvözölte. Este 8 órakor a „Bárány-szálloda“ külön termében fényes bankett volt, amelyen mintegy 100-an vettek részt társadalmunk előkelőségei közül.

A menü a következő volt f

1. Kecsege, Fogas, Tok tartar mártással, Halász lé.

2. Angol Roastbeef mustárral, Borju Filets körítve.

3. Spárga vajjal.

4. Idei liba, Rántott csirke, Ugorka-saláta, Compot és Idei kovászos-ugorkával.

5. Vegyes, Fagylalt, Apró-sütemények.

6. *Gyümölcs*. Cseresznye. Földi-cper. Sárga dinnye.

Az első felköszöntőt Mamuzsich Lázár polgármester mondta Őfelségére. A beszédet a jelenvoltak állva hallgatták meg.

Utána *V e r m e s B é l a*, majd *L á n y i M ó r* köszöntötték fel az illusztris vendéget némelül, mire a bank kormányzó köszönte meg a meleg fogadtatást, ezután Gyelmis Gerő mondott felköszöntőt Pranger József vezértitkárra. A polgármester beszéde után a magyar, Vermes beszéde után a lengyel himnusz t játszott a Piros zenekara.

A mai nap programja a következő:

D. e. 10 órakor külön vilányos vonaton kirándulás Paticsra. A furdó megtekintése után a vendégek megtekintik a földmivessziskolát, hol ebéd lesz.

A bankkormányzó és kísérete d. u. 2 óra 26 perczkor tovább utaznak Szegedre.

Ami mamuzsichul van írva.

Sohse hittük volna, hogy a mi nagy ember hírében állott Mamuzsich Agó urunk éppen akkor, mikor közigazgálásunk „botránys állapotain“ akar segíteni — olyan nagy ügytelenségeket fog elkövelni, mint amilyenekkel most hirtelenében meglepte városunkat.

A gymnasiumi épület dolgában tett indit-

ványa a mult közgyűlésen kapcsolatban a kaszárnya építéssel, majd a kaszárnya építésben hozott közgyűlési határozat megfélebbzése, aztán az a baklövés, amit a miniszterelnökhöz intézett beszédében követelt el, szinte gondolkodóba ejtik az embert.

Mit akar Mamuzsich Agó? Javítani a közigazgatási állapotokon, diadalra juttatni Mukits Simont a jövő választáson?

Ma a Budapesti Naplóban *nyilatkozik* és nyilatkozatával, a mely egy jól irányzott „helyreállítás“ akar lenni, ütőfája megcsuszik és a saját — tyukszemét vágja agyon.

Most már csak a röpiratra vagyunk kíváncsiak, ez lesz tán a koronája ennek az alábbi nyilatkozatnak:

Nyilatkozat.

Miután egy deputáció kérelme ámbár névtelenül, nemcsak az országházban, de a *Budapesti Napló* folyó évi május hó 17-iki számának vezércikkében is szóvá tétetett és pedig nem a valódi tényállásnak megfelelőleg, én mint azon deputáció egyik vezetője különösen a miniszterelnök úr iránti tiszteletből és a deputáció reputációjának érdekében kötelességemnek tartom a dolgot helyreigazítani.

Kijelentem, hogy *mi nem presszióképp, hanem „mentségül“ hoztuk fel azt az általam is sajnálni való állapotot, hogy elveink fenntartása mellett, ezuttal függetlenségi jelöltek vagyunk kénytelenek pártolni*, mert csak ezen jelölt győzelme mellett *nem is annyira párti, mint inkább személyi tekintetnél fogva* a szabadkai pártmonopolium megbuktatását reméljük. Mi nem a *pressiót tartalmazó jövőre, hanem a sajnálni való meglevő állapotra* céloztunk, az elvek fenntartásának hangsúlyozása világosan azt igazolja: tehát presszív-féle fellépés és a jutalom elvárása teljesen kizártnak mondható.

Már most mennyiben korrekt vagy inkorrekt, hogy mi elveink fenntartása mellett függetlenségi jelöltet pártolunk, azt csakis az ítélheti meg, aki a szabadkai viszonyokat és botránys állapotokat ismeri, vagy ismerni akarja. Ezt itt részletezni nagyon hosszadalmas volna. Csak annyit jegyzek meg, hogy e tettünkért a teletösséget bárkivel szemben elvárhatjuk; mert *ami eljárásunk tisztán közérdekből történik.*

Szabadkán, 1901. évi május hó 19-én.

Mamuzsich Agoston,
ügyvéd.

Ments meg uralm a jó barátaimtól, az el-lenségeimtől majd csak megvédem magam; — mondhatja Mukits Simon, mikor eszébe jutnak ezek a *kényszerből* független pártállásu urak.

—6.

A főgymnasium ügye a közgyűlésben.

A csütörtöki közgyűlés egyik legfontosabb tárgya az az indítvány lesz, melyet *dr. Lipovencsics Lázár* törvényhatósági bizottsági tag nyújtott be ma a törvényhatósághoz és mely indítványt valószínűleg magáéva fog tenni a tanács is mai ülésén.

Az indítvány rövid bevezetés után következőképp szól:

„Határozza el a városi törvényhatósági bizottság, hogy a nagyméltóságú vallás és közoktatásügyi m. kir. Minister urhoz feliratot jntel az iránt, hogy úgy a legutóbb mint felmerült eset, valamint egyáltalában a főgymnasium állapotoknak a törvényhatósági bizottság kiküldötteinek részvétele mellett leendő megv. vizsgálása végett miniszteri vizsgáló biztost kiküldeni méltóztassék.“

Hisszik, hogy a közgyűlés komolyan és behalóan fogja tárgyalni ezt az ügyet, és remélik, hogy a kultuszminister segédkezet fog nyújtani arra, hogy a botrányos állapotok megszűnjenek és a fűszigor enyhítessék, főújságírói úrtól eselleg meg is szabadadjon az a néhány száz ifjú ki remegve megy az iskolába, félve mutatkozik az utcán, mert a főigazgató a megmondhatója nem talál-e bünt egy-egy élénkebb mozdulatában és nem kap-e érte consilium abundit?

Különfélék.

— **Személyi hir.** *Potiorek tábornok* brigadparancsnok f. hó 23-án a gyorsvonattal Szabadkára érkezik és szemlét tart a 86-ik gyalogezred legénysége fölött. Tegnap *Hortstein* lovag ezredes a 86-ik gyalogezred parancsnoka tartott itt szemlét.

— **Katonai szemle.** *Hoffbauer* István tábornok a szegedi 45-ik m. kir. honvédegyalodandár parancsnoka Szabadkán időzik és szemlét tart a honvédség fölött.

— **A szabadkai szinikerület.** Orosházáról átirat érkezett a szabadkai városi tanácshoz, hogy csatlakozzék a szabadkai szinikerülethez a megállapított feltételek mellett. Így tehát már Baja és Orosháza a szinikerületben vannak.

— **Az új honvédház laktanya.** Mamuzsich Agoston biz. tag tudvalegőleg megfeleltette a közgyűlésnek azt a határozatát, hogy a laktanya építkezését *Molzer* Károly vállalkozónak adta ki ebben a felelősségben úgy a főispán mint a polgármester ellen a felelősségre kiel, és hogy ne csak a miniszter és a városi hatóság ismerje ennek a tartalmát, kinyomtatja és a városi biz. tagoknak elküldi. A felelősséget tegnap küldték fel a miniszterhez, ahol remélhetőleg rövidesen elintéznék fogják, hogy az építkezés akadályokba ne ütközzék.

— **Főjegyző és gazd. tanácsnok.** A múlt évben történt egyik tanácsülésen, hogy *Dulics* főjegyző és *J. Kobcsics* Gyula gazd. tanácsnok összeszólalkoztak. A fegyelmi eljárás után a gazd. tanácsnok 200 kor. pénzbírságra ítéltetett. A ministerium hova az ügy felelősséget folytán került, leszállította a büntetést 100 koronára.

— **Új iparvállalatok Szabadkán.** Mint értesülünk három nagyobb iparvállalat van nálunk készülődésben. Az egyik vállalat már körülbelül megalakult, a Fimpl-féle kefégyár átalakul részvénytársasággá, sörtekikészítő, kefe és ecsetgyár lesz. A másik, mely szintén most van alakulóban: kaptafagyár; a harmadik cipőgyár illetve szövetkezet lenne a helybeli cipész iparosok társulni akarnak és egy nagyobb szabású szövetkezetet szándékoznak megalakítani. A tárgyalások már erősen folynak. Úgy látszik megmozdulnak a mi iparosaink is végre valahára.

— **Új magyar napilap Újvidéken.** „Újvidéki Színházi Újság” címmel új magyar napilap jelent meg Újvidéken az Aldama idegen nemzetiségűnek a metropolisában Mayer József szerkesztése alatt. Programjában Új-

vidék hazafias magyar polgárait a színházi élet megmagyarosításában óhajtja támogatni.

— **Magyar név.** Helbrun Mór helybeli lakos nevét belügyminiszteri engedéllyel „Horváth”-ra magyarosította.

— **Meghívás.** Az 1898. évi XXIII. t. cz. alapján alakult Országos Központi Hitelszövetkezet kötelekbe tartozó Szabadkai Ipartestületi Hitelszövetkezet a faipari (közös asztalos műhely, kefe- és ecsetgyár) szakcsoport alakítása végett 1901. évi Junius hó 6-ik napján d. e. 9 órakor a szabadkai általános ipartestület tanácstermében alakuló ülést tart, melyre a szervezési szabályzat-tervezet aláról, a szövetkezet tagjai meghívotnak. — **Napirend:** 1. A faipari (közös asztalos műhely, kefe- és ecsetgyár) szakcsoport szervezési szabályának megállapítása. 2. Határozat a szakcsoport megalakítása tárgyában. 3. A szakcsoport választmányának megválasztása.

— **450 nap alatt a világ körül.** Érdekes vendégeink voltak ma este *Stremmel* Lajos és *Mohr* Károly kölni ifjak, két igazán jóképű intelligens ifjú, kik ápril 15-én indultak Drezdából világkörüli utjukra. Naponta 50—70 kilométer tesznek, ma B.-Almásról érkeztek Magyarországra mennek — mint mondják — leglassabban, mert nagyon kedvesek a magyarok. — Budapesten 8 napig voltak és volt részük a magyar vendégszeretben. — Csütörtök reggelig maradt nálunk és innen Újvidék—Zimony—Belgrádon keresztül folytatják utjukat. *Sztantics* György, a mi híres távgyaloglónk elkíséri őket: Topolyáig, kinél jelentkezik az, aki ezt a kis gyalog utat megakarja tenni, elkísérve ezeket a kedves, szőke ifjakat Topolyáig, kik közül a szőkebb és erősebb 23, a fiatalabb 21 éves.

— **Szerencsétlenség.** Majdnem végzetes szerencsétlenség történt ma délelőtt a Kossuth utcában. Szilberleitner Fergenc gymn. tanuló kerékpáron karikázott végig a Kossuth utcán és a „Központi” kávéház előtt egy bérkocsit akart kikerülni, egyszerűen, hogy hogy nem a kerékpár összetört és a fiatal ember a kocsikerekei közé került, melyek arcát és testét több helyen súlyosan megsebesítették. Szerencsére a lovak megállottak, de a fiatal ember eszméletlen állapotban összetörve fektet a kövezeten úgy, hogy egyik közeli üzletből vizet hoztak és fellocsolták azután bérkocsiba tették és szülei lakására vitték.

— **Rablógyilkosokat keresnek.** Nagy feltűnést keltett tegnap délután a Kossuth utcában négy szuronyos csendőr kik az állomásról jövet egy paraszt embert kísértek. *Glicze* András szabadkai rovtól multó egyént hozták Pácséról ahol munkában volt. Letartoztatása összefüggésben van Kis-Körösön, Kalocsán és Csantavéren történt rablásokkal. A csendőrök *Gliczen* kívül még két egyént vitték el Szabadkáról kiket szintén gyanúsítanak.

— **Halál az idegenben.** Megrendítő szerencsétlenség történt *Ottentbacher* Dániel helybeli máv. fuóvel. Beska és Karóca között leest a haladó vonatról mely teljesen összetört. Az elhunytat felesége és két kis gyermeke siratják.

— **Betegek, üdülők, egészségisek** legjobb tápláléka: a Tropon. Mindenkinek hasznára válik, mert rendkívül tápláló és a legkönnyebben emészhető. A hus legfőbb részét: a fehérnyéjét tartalmazza, minden emészhetően

részről megtisztítva. Ételekhez keverve tápláló erejüket sokszorosan fokozza. A leggyöngébb gyomor is elbirja a Tropon, melytől hamarosan megnövekedik az ember testi ereje és munkaképessége, fokozódik az ételkedve és szellemi munkabírása. Tropon kapható minden gyógyszerárban.

SZINÉSZET.

Szerb szinészet.

Május 19.

A falu rossza. Utolsó hetét tölti itt a szerb nemzeti szinársulat, mely minden alkalommal szuffolt ház előtt játszik. És igazán megérdemlik a közönségünk részéről a pártfogást. Olyan kitűnő ensemble, mint amilyennel ez a társulat dícseszkedik kevés van a mi legnagyobb szinársulatainknál is és ezt jól esik regisztrálnunk akkor, mikor magyar népszínmű előadásáról mondjuk el ezt.

Dzskasev, ki *A falu rossza* szerbre fordította — mert hisz csak a neveket szerbesítette — a magyar eredetén nem változtatott és a társulat tagjai igazán jóízű magyarsággal játszották a legjobb magyar szinművek egyikét.

A czimszerepet *Markovics* játszotta hévvel és igazi drámai erővel, kitűnő volt *Spasic* né Finum Ruzsi vagy mint *ndak* hívják *Cizimics* Jelka szerepében. Szépén játszott érzéssel énekelt az ő kellemesen meleg hangján. *Dobrinovics* művészi volt *Gonosz* Pista szerepében és különösen kitűnő *Todosics* Milena, (Feleki Boriska) egy végtelen bájos fiatal leányka, ki nem tagja a társulatnak csak mint vendég lépet fel, kellemesen lepve meg a nagy közönséget elragadó bájjával, édes szeregésével. Nagyon sok tapsot kapott a szerb Feled Boriska. Úgy halljuk, hogy a társulat egyik tagjának a leánya a bájos szinésznő, ki valamikor disze lesz ennek a kitűnő társulatnak.

Törvénykezés

Szédelgés katonaruhában.

Sváb Lajos tartalékos a mult év augusztus havában 13 napi katonai szolgálatot teljesített a szegedi 46. gyalogezrednél. Mielőtt leszerelt volna, a postára akart menni, hogy a számára érkezett pénzt felvegye és elkerte *Muhoffer* Dzsdó bajársának zubbonyát, hogy kifogástalanul mehessen a városba. A laktanyába azonban vissza sem tért többé, hanem eljött Szabadkára és itt újabb turpisságot követelt el. Összeismerkedett *Osgyan* József néval, akinek azt mondta, hogy őt a parancsnokság bízta meg azzal, hogy egy szakácsnót fogadjon. Meg is fogadta 16 forintért, de kért tőle 2 forint bántapénzt, a mit az asszony a fényes állásért le is fizetett. Sváb Lajos azonban nem engedte ki ilyen könnyen a körmei közül a könnyen hívó asszonyt. Utána ment *Moraviczára* is, a hova a holmijáért ment *Osgyan* Józsefnek. Itt még egy izben 5 forintot, később 15 forintot csalt ki az asszonytól. Ebből a pénzből aztán civíli ruhát vett magának, melylyel fölcserélte a katonaruhát.

A szegedi büntető törvényszék tegnap ítélték ezt ügyben és Sváb Lajost 1 rendbeli csalás és 1 rendbeli sikkasztásért 8 havi börtönrre ítélték.

A már többször büntetett vádlott viselt dolgairól annak dején bővebben megemlékezünk, most csak az ítélet alkalmából elevenítettük fel az esetet.

Szerkesztőnk távollétében a szerkesztésért felelős:
BRAUN HENRIK.

Dr. Heiszler J. orvostudor
vizgyógyintézete Szabadkán, Mária-Zerézia-park. (Vasut mellett.)
Lakás: Édtős-utca Csillag Béláné-féle ház.
Méréselt árak. Nyáron át frissítő fürdők.

Gyógymódok: massage, vizkúra, villanyozás, begönggyölés általi izzasztás és gőzfürdők, továbbá orvosi torna. — Javalva van: az idegbetegségekről mint: idegség, idegyengeség, hysteria, epilepsia, főfájás és szédülésnél, agy és gerinczagy bántalmaknál. — A légző szervek betegségeinél: Tüdő hurut, időlt köhürut és nehézlégzésnél (asthma.) — Gyomor és bélbajoknál, alhasi pangásoknál. — Az izmok betegségeinél: rheuma és köszvénye.

Szabadkán a honvédkaszárnya előtt.

Naponként d. e. 9 óratól esti 10-ig 1 yitva.

Elsőrangú PANOPTIKUM

és anatómiai muzeum.

Tulajdonos: Winter Vilmos.

As anatómiai muzeum szédőn csakis hőlygek által tekinthető meg.

Belépti díj: Panoptikum-panoráma. Nappal 15 kr., este világítás mellett 20 kr. Tíz éven aluli gyermekek és közkatórák csak 10 kr. fizetnek. — Anatómiai muzeum, csakis felnőtteknek, 15 kr.

Kiváló tisztelettel
Winter Vilmos.

1000 pár galambot

keresek megvételre párját 70 fillérvél. Cím: az önkéntes tűzoltó laktanyában.

KIADÓ PALICSI VILLA.

Palicsi villám, diszes parkkal és árnyas fákkal, sétatérrel a fürdő mellett, a villanyos fűszálóhoz közel, a legkényesebb igényeknek is megfelel és teljesen új butorozattal van ellátva, a fürdővadra mérsékelt áron kibérelhető.

Tudakozódások alulirt tulajdonoshoz Szabadkára intézendők.
A lakások mindenkor megtekinthetők.

Halbrohr Adolf.

Magyar stýlben készült

HÁLÓ-SZOBA

tölgy és mahagoni-fából, továbbá dió-fából

Angol háló-szoba

és ebédlő kredencz eladó diszes kivitelben

SEFCSITS LAJOS asztalosnál

VI. kör, Kalasi-ut 203. szám.

Én Fischer Henrik

kárpitos, díszítő, első szabadkai kivilágítási vállalkozó s közönszű Kazinczy (Gombkötő) utca 92. sz. özv. Bilitzkyné házában.

Értesitem a nagyérdemű közönséget és az egyleteket, hogy Pudler Dániel tánczmesterrel és Pudler B.-vel **soha semmiféle üzleti összekötetésben nem voltam és jelenleg sem vagyok és nevémet az üzlet vállalatnál nem használhatja**

Egyben értesitem a nagyérdemű közönséget és az egyleteket tek. einökséget, hogy vállalkok eszentul is kivilágítást, bármilyen alkalomakkor díszítést és bálakra, lakadalmakra, házmulatsagokra; estélyekre kiköcsösözök zászlókra, czimereket, lamplonokat, falyákat és minden a díszítéshez szükséges tárgyakat.

A közelgő képviselőválasztásokra szükséges minden nagysága zászlók és jelvények készítését elvállalám igen jutányos árban.

Átköltözésnél butorcsomogolást valamint kárpitos munkát javításra is elfogadok a legolcsobb árban ugy helyben mint vidéken.

Kérem a n. é. közönség szives pártfogását.

TROPON a legjobb tápláló és erősítő szer.

TROPON ösztörte táplálóbb, mint a hus, melynek legfontosabb részét: fehérnyéjét tartalmazza.

TROPON növeli az egészségesek testi erejét, megakadályozza a betegek elgyöngülését, sieteti az idültök megerősödését.

TROPON megbesülhetetlen mindama betegségben, a melyekben könnyen emészthető és bőséges táplálékra van szüksége a betegnek.

TROPON nélkülözhetetlen táplálék azért mindazoknak, kiknek rossz a gyomruk, betegek a beleik, gyöngék az idegeik, akik verszegények, közsvényesek, tüdőbajosok, cukorbetegyek és más olyan bajokban szenvednek, melyek a rendes étellel való táplálkozást lehetetlenül teszik.

TROPON n-meszk a legjobb, hanem a legolcsobb fehérnyékészítmény is. — Ára: 100 grm. 1 kor. 20 fillér.

TROPON kapható minden gyógyszerárban.

3102 szám 1901. tkv.

Arverési hirdetményi kivonat.

A szabadkai kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Porpácz Alajos végrehajthatónak Osztheimer János végrehajthatást szenvedő elleni 490 korona — fill. tőke kövelelése s járuléka iránti végrehajthatási ügyében (a szabadkai kir. törvényszék) a szabadkai kir. járásbírószék területén levő Szabadka város határában fekvő szabadkai 3997 sz. betétben A + 782 hrsz. a fekvő II.-ik kör 48 sz. lakház és udvarból Osztheimer Jánost illettő fele részre 2514 koronában ezennel megállapított kiküldtési árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1901. évi június hó 21-ik napján d. e. 9 órakor a szabadkai kir. törvényszék telekkönyvi hatóság árverési nyilvában földszint 22 sz. ajtó megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldtési áron alul is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben vagy ovadékképes értékpapírban a kiküldtött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.c.170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltattani.

Szabadkán, 1901. évi márczius hó 12-én.

A kir. törvsz. mint tkvi hatóság,

Piry kir. tszéki bíró.

Szobafestő, mázoló, aranyozó, czimfestő

és minden e szakmába vágó munkát elfogad a legegyszerűbb és a legdiszesebb kivitelben, ugy helyb n mint vidéken

Kladek Kázmér

Szabadkán, III. Bercsényi-u. 669/a. sz.

Gyors és pontos elkészítés!

5024. sz. 1901. tkv.

Arverési hirdetményi kivonat.

A szabadkai kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a szabadkai takarékpénztár és népbank végrehajthatónak Pacher Károly és neje szül. Rudolf Lujza végrehajthatást szenvedő ellen 400 kor. tőke kövelelése s járuléka iránti végrehajthatási ügyében a szabadkai kir. törvényszék (a szabadkai kir. járásbírószék) területén levő Verucis pusztán fekvő szabadkai 10083 sz. betétben A + 1 rsz. alatt felvett 32347/116 hrsz. 2 holdnyi szántóföldre, miután az erre vonatkozólag f. évi április hó 16-án megtartott árverés özv. Gabr es Ferenczné szül. Tumbász Terkának törvényes időben beadott szabályszerű utóajánlata köveleléseben a mai sapon 4665/901 szám alatt hozott végzéssel hatályon kívül helyeztetet, az újabb árverést 1276 korona kiküldtési árban az 1881. LX. t.c. 187 szakasza értelmében elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1901. évi június hó 7-ik napján d. e. 9 órakor a szabadkai kir. törvényszék telekkönyvi hivatal árverési szobájában földszint 22. ajtó megtartandó nyilvános árverésen csak 1448 korona utóajánlati áron felül és legfőbbt gerőnek eladatni és amennyiben magasabb ígélet nem tételnek az utóajánlati árban az utóajánlattevőre fog leülni.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 127 korona 60 fillért készpénzben vagy ovadékképes értékpapírban a kiküldtött kezéhez letenni avagy az 1881 LX. t.c.z. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltattani.

Szabadkán, 1901. évi márczius hó 5.

Piry, kir. tszéki bíró

PALICS!

Alulírott a Lévy-féle villatelepemet a mely diszes parkkal és nagy árnyas fákkal külön szorakozó sétatérrel ellátva a fürdő közvetlen közelében a villamos felszállónál a tóparlján fekszik, — teljesen rendezve a mai kor kényesebb igényeinek megfelelőleg egészen új butorokkal és ágyneművel felszerelve **egy és két szobás lakások, külön konyhák, cseléd szobával**, vagy annélkül a fürdő évad alatt **mérsékelt áron bérelhetők**. Részletes árjegyzék és felvilágosítás kívánatra azonnal ingyen megküldetük, tudakozódások alulirt tulajdonoshoz Palicsra vagy Szabadkára intézendők. A villatelepen a lakások mindenkor megtekinthetők a kezelőség kalauzolása mellett.

Kiss Abel, tulajdonos.